

Døndalen.

Overalt i verden bliver mennesker draget af vandfald. Det brusende vand skaber et natursceneri der begejstrer og så er det lige meget om vandfaldet findes i Sydamerika, Afrika eller U.S.A.

Der er såmænd også vandfald på Bornholm.

Flere endda, men det største findes inde i den smukke og naturfredede sprækkedal med navnet Døndalen. Stedet findes ved kysten mellem Tejn og Gudhjem. Kun en kilometer fra Kunstmuseet. Dalen ejes af Danmarks Naturfond.

Der går flere stier gennem dalen til vandfaldet, og undervejs passeres en storslået natur med stejle klippesider, og en meget afvekslende bevoksning med store gamle træer og en tæt underskov.

Der sammen skaber et billede af rigtig naturskov.

Vandfaldets højde er 20 meter og har titlen af landets største. Men der er vistnok heller ingen vandfald andre steder i Danmark. Der er naturligvis kun vandfald, når der er vand i åen, og desværre har de bornholmske åer en evne til at tørre ud under tørkeperioder om sommeren.

Men hele vinteren, foråret og efterår er der kraft i vandet, og så siger bornholmerne der ”dønner” i dalen. Hvilket også skulle være årsag til dalens navn. For det tordner og buldrer med vand, når det fosser ned over klipperne. Øverst oppe over klipperne ligger en stor sten, som deler vandet og det fosser nedad som ” en gudindes hvide fletninger der flager i vinden”.

Der er dog også en anden forklaring på navnet. For engang blev dalen bare kaldt Dyndalen med y. Efter Dyndalegård, som tidligere ejede området. Den stavemåde må jo hentyde til noget med dynd. Altså et fedtet og leret terræn.

Det er der også i vådt og fugtigt vejr.

Årsagen til leret skyldes hændelser efter istidens afslutning. Dengang lå der over sprækkedalen en stor isskorpe med mange tunneler af smeltevand under. Smeltevandet medbragte enorme mængder af ler og grus på sin vej mod havet, men udgangen til det var lukket med en slags prop.

For der var langs kysten en stor tværgående is gletsjer, som hindrede udløbet, og derfor blev al leret aflejret i sprækkedalen..

Til gengæld er netop leret årsag til dalens store frodighed.

Værd at vide.

På grund af den lerede skovbund er der i sprækkedalen fundet ikke mindre end 300 forskellige arter af planter og træer. Der er særlig mange ramsløg, som næsten dækker hele skovbunden med en grøn symfoni af blade, som dufter af løg om foråret. Blomster er helt hvide og bagefter stinker de fælt.

Pluk dem.

Du kan lave pesto med ramsløg. De kan bruges hakkede i fars til frikadeller, og som tilbehør i en dejlig skål med salat. Velbekomme.

Tekst/foto: Søren P. Sillehoved.